

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH
BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí**

Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

**Klasifikace prostředků platebního styku
z hlediska výhodnosti pro klienta**

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Miroslav Máče, Csc., Ph.D.

Autor:

Jitka Welserová

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jitka VODÁKOVÁ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Název tématu: **Klasifikace prostředků platebního styku z hlediska výhodnosti pro klienta**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:
Charakteristika organizace a nástrojů platebního styku zahraničního a tuzemského a jejich porovnání z hlediska výhodnosti pro klienta.

Osnova:

1. Charakteristika rizik v obchodě
2. Dokumenty v platebním styku
3. Hotovostní platební styk
4. Bezhotovostní platební styk
5. Hladké platby
6. Dokumentární platby
7. Šeky
8. Platební karty
9. Příklady

Rozsah práce: 30 - 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- Dvořák, P.: Bankovníctví pro bankéře a klienty, Praha, Linde Praha, a.s., 2005
Dvořák, P.: Bankovníctví, Praha, VŠE, 1998
Marvanová, M., Houda, M. a kol.: Platební styk, Brno, Econ, 1994
Nezval, P.: Platební a zúčtovací styk, Karviná, Slezská univerzita, 1994
Andrle, P.: Dokumentární akreditiv v praxi, Praha, Grada, 2003
Juřík, P.: Svět platebních a identifikačních karet, Praha, Grada, 2001
Semrádová, A.: Hladké platy v mezinárodním platebním styku, Praha, Hospodářská komora ČR, 1995

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Miroslav Máče, CSc., Ph.D.
Katedra účetnictví a financí

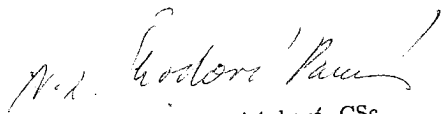
Datum zadání bakalářské práce:

27. února 2006

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. dubna 2007

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentská 13
370 05 České Budějovice
L.S.

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.

děkanka

prof. Ing. František Střeleček, C

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 27. února 2006

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma **Klasifikace prostředků platebního styku z hlediska výhodnosti pro klienta** vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu použité literatury.

V Českých Budějovicích 26. dubna 2007

Jitka Welserová

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Miroslavu Máčemu, Csc., Ph.D. za odborné vedení a cenné metodické rady při zpracování bakalářské práce.

OBSAH

1.	Úvod.....	2
2.	Charakteristika rizik v obchodě	4
2.1.	Přehled rizik a jejich stručná charakteriska	5
2.1.1.	Rizika vyplývající z ekonomických podmínek na trzích.....	5
2.1.2.	Ostatní druhy rizik	5
3.	Platební styk.....	8
3.1.	Právní aspekty platebního styku	8
3.2.	Hotovostní platební styk	8
3.3.	Bezhotovostní platební styk.....	8
3.3.1.	Platební styk prostřednictvím clearingu	8
3.3.2.	Platební styk prostřednictvím korespondenční banky	9
3.3.3.	SWIFT	10
3.3.4.	Hladká platba	10
3.3.5.	Náklady zahraniční hladké platby.....	10
4.	Dokumentární platby	12
4.1.	Dokumentární akreditiv	12
4.1.1.	Průběh dokumentárního akreditivu.....	12
4.1.2.	Posouzení akreditivu.....	13
4.2.	Dokumentární inkaso	13
4.2.1.	Průběh dokumentárního inkasa.....	13
4.2.2.	Posouzení inkasa.....	14
5.	Šeky	15
5.1.	Právní úprava šeků.....	15
5.2.	Lhůty pro předložení šeku k proplacení	16
5.3.	Žirování šeku	17
5.4.	Druhy šeků.....	18
5.4.1.	Bankovní šeky.....	18
5.4.2.	Soukromé šeky.....	18
5.5.	Způsob inkasování šeku.....	18
6.	Platební karty	19
6.1.	Druhy platebních karet.....	19
6.2.	Aktuální možnosti využívání platebních karet	19
7.	Praktická část	21
7.1.	Hotovostní platební styk	21
7.2.	Bezhotovostní platební styk.....	24
7.2.1.	Příkaz k úhradě pořízený prostřednictvím elektronického bankovníctví.....	25
7.2.2.	Došlé zahraniční platby	27
7.2.3.	Vyšlé zahraniční platby	30
8.	Závěr	37
9.	Summary.....	38
10.	Přehled použité literatury.....	39

1. Úvod

Tato bakalářská práce obsahuje stručný nástin problematiky platebního a zúčtovacího styku. V současnosti ve světě obchodu, a to jak tuzemském, tak mezinárodním obchodě probíhá placení za zboží či služby v největší míře prostřednictvím bezhotovostního platebního styku, který je zprostředkováván obchodními bankami. Banky ve velké míře přispívají k tomu, aby tržní vztahy mezi podniky fungovaly tím, že platební styk zprostředkovávají, poskytují poradenství v této oblasti a také vstupují do obchodních vztahů v případě dokumentárních a zajišťovacích obchodů.

Popisuje rizika, která se mohou vyskytnout v oblasti obchodních vztahů mezi podniky. K eliminaci těchto rizik lze využít řadu bankovních instrumentů, které pomáhají smluvní strany – dodavatele a odběratele přimět k plnění smluvních povinností. Zaměřila jsem se na jednotlivé platební nástroje a dokumenty potřebné při využívání těchto platebních nástrojů používané při platbách jak v tuzemsku, tak do zahraničí z pohledu banky, ale především z pohledu klienta – podniku, který potřebuje platit za nakoupené zboží a služby svým dodavatelům a zároveň přijímá platby od svých odběratelů.

Cílem této bakalářské práce je tedy popsat základní instrumenty platebního styku a to z hlediska výhodnosti pro firemního klienta, přičemž pojem „výhodnost“ lze hodnotit z různých pohledů, ale vždy je třeba brát v úvahu konkrétní platební podmínky daného klienta, na kterých se dohodl se svým obchodním partnerem. Problematiku jsem posuzovala z hlediska nejčastěji pokládaných dotazů firemních klientů, které se týkají časové náročnosti platby, náročnosti platby z hlediska rizikovosti a nutnosti zajištění a samozřejmě z hlediska nákladovosti pro klienta, protože výše bankovních poplatků za použití různých druhů platebních nástrojů se především v zahraničním platebním styku značně liší. Je to dáno tím, že určité druhy platebních nástrojů vyžadují i od banky vynaložení značných nákladů na provedení platby, případně velkou pracnost a tudíž tuto hodnotu přenáší banka poté na klienta v podobě bankovních poplatků.

Rychlost a přesnost s jakou banka provádí pro své klienty platební styk a samozřejmě odborné poradenství v této oblasti je jedním z nástrojů konkurenceschopnosti každé

banky. Problematika pojmů a nástrojů platebního styku je v určitých oblastech, zvláště zahraničního platebního styku, natolik složitá, že zvláště pro malé a střední firmy, které neprovádí zahraniční platby příliš často, může být nesrozumitelná. Nezřídka se stává, že již dohodnuté platební podmínky mezi obchodními partnery pomůže bankovní poradce svým vhodným doporučením klientovi změnit, tím že mu nastíní vhodnější řešení, pokud je stávající způsob platby pro klienta časově nevýhodný či finančně příliš nákladný.

Informace a příklady pro tuto práci jsem čerpala jednak z odborné literatury, jednak z každodenní praxe. Konkrétní příklady v praktické části jsou aplikovány na podmínky Sazebníku poplatků za poskytování peněžních a obchodních služeb a Obchodní podmínky Volksbank CZ, a. s. (dále jen VB CZ, a. s.).

2. Charakteristika rizik v obchodě

Před tím než se podnik rozhodne pro určitý platební nástroj, který si sjedná v platebních podmínkách se svým obchodním partnerem, měl by se zamyslet nad tím, která rizika mohou jeho obchod ohrozit. Většinu rizik lze zvolením vhodného platebního nástroje omezit nebo zcela zrušit.

Provádění obchodních operací s sebou přináší množství rizik, a to jak na straně prodávajícího, tak na straně kupujícího. Prodávající se musí starat o to, aby zboží, které prodává, bylo řádně a včas zaplacené. Kupující se musí starat o to, aby zboží, které kupuje, obdržel včas, v plném množství a kvalitě (Marvanová, Houda, 1994). Je logické, že obchodní partneři, kteří spolu již dlouho obchodují a vznikla mezi nimi vzájemná důvěra zvolí jednodušší platební nástroj – hladkou platbu, naproti tomu pokud firma dodává zboží někomu poprvé na druhý konec světa, bude chtít mít jistotu, že dostane zaplacené a bude se snažit se „pojistit“ zvolením náročnějšího platebního nástroje – například dokumentárního akreditivu. V dnešní době rychlých změn a globalizace se může i partner, který se dosud jevil jako spolehlivý, dostat do platební neschopnosti nebo dokonce zkrachovat.

Rizika, která by měl podnik brát v úvahu, jelikož mu mohou způsobit ztrátu, mohou vznikat z následujících příčin:

- 1) v důsledku sjednaného kontraktu
- 2) v důsledku politické a ekonomické situace dané země nebo jiných zemí
- 3) v důsledku charakteru zboží a služeb, které jsou předmětem kontraktu

(Marvanová, Houda, 1994)

Stejně kategorie rizik mají různé příčiny, závislé na tom, zda postihují kupujícího nebo prodávajícího.

2.1. Přehled rizik a jejich stručná charakteriska

Marvanová, Houda (1994) vymezují následující druhy rizik:

2.1.1. Rizika vyplývající z ekonomických podmínek na trzích

1) riziko tržní – může se projevovat jako:

- riziko odbytu – představuje možnost vzniku ztráty prodávajícího v důsledku neprodejnosti výrobku na trhu,
- riziko nákupu – představuje pro kupujícího možnost, že nezíská požadovaný výrobek na trhu,
- riziko změny cenových relací – představuje možnost změny cen v období mezi uzavřením kontraktu a jeho splněním

2) riziko inflační – je spojeno s inflačním vývojem, který působí na úvěrové vztahy tím, že prodávající utrpí ztrátu, jelikož při nezměněné nominální částce nezískává ekvivalent původně poskytnuté hodnoty a kupující dosahuje zisku, jelikož v reálné hodnotě splácí méně oproti původně poskytnuté hodnotě

3) riziko kurzové – je spojeno se změnami kurzu během obchodní operace, kdy může dojít ke kurzové ztrátě nebo kurzovému zisku. Ke kurzové ztrátě může dojít pokud dovozce musí zaplatit více v důsledku zvýšení kurzu. Z pohledu vývozce dojde ke kurzové ztrátě pokud se od doby uzavření kontraktu do jeho placení kurz snížil. Ke kurzovém zisku dochází v opačných případech – u dovozce, pokud se kurz od doby uzavření kontraktu do jeho placení snížil, u vývozce pak v případě, že se kurz zvýšil.

2.1.2. Ostatní druhy rizik

1) riziko obchodně politické – souvisí s obchodně politickými opatřeními, která mohou mít za následek změnu podmínek pro hospodářské vztahy s určitou zemí, které znemožňují nebo ztěžují dosažení předpokládaných výsledků. Lze je rozdělit na:

- prostředky, které brání dovozu – embarga

- prostředky, které ztěžují a zdražují dovoz – cla, daně, kvantitativní restrikce, dovozní depozita, technické, hygienické normy a předpisy

2) riziko politické – představuje riziko spojené s politickým vývojem např. v důsledku války, občanských nepokojů, státního převratu, rozvratu ekonomiky, které mohou vést k omezování hospodářských vztahů nebo dokonce k jejich přerušení

3) riziko komerční – zahrnuje:

- riziko nedodání zboží nebo opožděné dodání , příp. dodání vadného zboží
- riziko bezdůvodného nepřevzetí zboží kupujícím
- riziko platební nevůle dlužníka (kupujícího)
- riziko platební neschopnosti dlužníka (kupujícího)

Tato rizika jsou dána dvěma faktory – spolehlivostí obchodního partnera a stupněm právního zajištění daného závazkového vztahu. Lze je tedy omezit výběrem spolehlivého obchodního partnera a dále vhodným zvolením podmínek kontraktu – a to především podmínek platebních.

4) riziko spojené s předmětem kontraktu – představuje riziko spojené s kvalitou výrobku, technologie výroby. Tato rizika je možné pojistit.

Určitá rizika lze pojistit. Pokud chce prodávající a kupující předcházet rizikům, která se běžně nepojišťují (např. prudké cenové zvraty, válečný konflikt), měli by si již v obchodní smlouvě stanovit práva a povinnosti obou stran a nespoléhat se pouze na to, že se obchodní partner zachová ohleduplně v případě neočekávané události.

Pokud přece jen dojde k neplnění kontraktu jednou stranou, může se postižená strana domáhat svých práv soudní cestou, která je ale časově i finančně značně nákladná. Pro případy vyhnutí se soudnímu řešení lze využít celé řady bankovních platebních a zajišťovacích instrumentů. Způsob, jakým se instrument realizuje, vzniká pro banku bezzávazkový vztah s klientem (v případě, že poskytuje pouze službu – např. dokumentární inkaso) nebo závazkový vztah (v případě, že se sama zavazuje v rámci

platebního nebo zajišťovacího instrumentu pro klienta vykonat určitou činnost – např. dokumentární akreditiv).

3. Platební styk

3.1. Právní aspekty platebního styku

Platby mezi fyzickými a právnickými osobami v ČR jsou považovány za soukromoprávní vztah a jsou upraveny Občanským zákoníkem a Obchodním zákoníkem.

3.2. Hotovostní platební styk

Forma placení v hotovosti se v současné době mezi dodavateli a odběrateli vyskytuje zřídka. Důvodem k použití může být v případě, že mezi obchodními partnery převládá nedůvěra, pokud jedna firma je pochybné pověsti. V případě platby do zahraničí se hotovostní platba jeví jako problematická z důvodu nutnosti obstarat si příslušnou měnu, dále také z důvodu většího rizika při převozu velkých částek.

3.3. Bezhotovostní platební styk

Provádí se prostřednictvím převodů na běžných účtech klientů. Tyto platby mohou být prováděny na základě různých platebních nástrojů, ale vždy nakonec dojde k bezhotovostnímu převodu mezi účty.

Pokud jsou plátce i příjemce platby klienty stejné banky, jsou peněžní prostředky na účtu příjemce ještě ten samý den, kdy dal plátce příkaz k úhradě.

Pokud jsou plátce a příjemce klienty různých bank, je třeba, aby existovalo nějaké spojení mezi bankami pomocí, kterého se platba „dopraví“ z účtu plátce na účet příjemce. Platební styk může být organizován pomocí dvou základních následujících způsobů (Dvořák, 1998).

3.3.1. Platební styk prostřednictvím clearingů

Spočívá v tom, že banky neprovádějí platební styk přímo navzájem mezi sebou, ale prostřednictvím clearingové banky, u které má každá banka veden účet. Principu clearingů se využívá převážně k propojení bank při tuzemském platebním styku.

V současnosti zajišťují platební styk v ČR ČNB, banky, spořitelní a úvěrová družstva a Česká pošta. Všechny banky jsou napojeny na clearingové centrum ČNB. Clearingové centrum zřizuje každé bance účet platebního styku v korunách a ve vybraných cizích měnách.

Systém mezibankovního zúčtování provozovaný ČNB se nazývá CERTIS (Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement systém), zahájil činnost v roce 1992 a zprostředkovává veškeré platby mezi bankami v domácí měně.

3.3.2. Platební styk prostřednictvím korespondenční banky

Tento způsob se používá v zahraničním platebním styku. Korespondenční banka je banka, která pro příslušnou banku vede účet a příslušná banka vede účet pro tuto banku. K přímému provedení platby banka potřebuje přímé bankovní spojení s jinou bankou, přičemž je nereálné, aby každá banka měla spojení se všemi ostatními bankami. V případě, že potřebuje udělat platbu bance, na kterou nemá přímé spojení, musí to udělat prostřednictvím jiné banky, která toto spojení na banku příjemce má. Takový způsob by byl zdoluhavý a drahý, proto se vždy hledá nejkratší spojení od banky plátce k bance příjemce – tzv. platební cesta.

Tento platební styk se uskutečňuje prostřednictvím korespondenčních účtů, které lze rozdělit na dva druhy:

- 1) nostro účet – „náš“ účet u jiné banky
- 2) loro účet – účet jiné banky u „naší“ banky

Pro lepší přehlednost uvádím pohled na tyto druhy účtů v tabulce 1.

Tabulka 1: **Srovnání nostro a loro účtů z hlediska naší banky**

	NOSTRO ÚČET	LORO ÚČET
Majitel účtu	naše banka	korespondenční banka
Banka vedoucí účet	korespondenční banka	naše banka
Odraz v bilanci naší banky	vklady na viděnou u bank	vklady na viděnou od bank
Druh účtu	aktivní	pasivní
Měna	zahraniční	zpravidla tuzemská

Pramen: Dvořák, P., 1998

3.3.3. SWIFT

Provádění platebního styku prostřednictvím účtů vedených u korespondenčních bank je doprovázeno předáváním příkazů a zpráv mezi těmito bankami. K tomu banky využívají SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication). SWIFT slouží k předávání zpráv, nikoliv jako mezinárodní clearingový systém. Formát jednotlivých zpráv je standardizován a je přesně definován v uživatelských příručkách. Přenosy zpráv jsou zašifrované. Zprávy se odesílají jako normální (normal priority) a spěšné (high priority).

Každé bance je přidělen swiftový kód, aby mohla být jednoznačně určena. Každá zpráva se ověřuje z hlediska pravosti pomocí swiftového klíče, které si banky mezi sebou vyměňují. Finanční převody může banka provádět pouze s těmi bankami, se kterými má vyměněný swiftový klíč. Obecné zprávy může ale zasílat všem bankám. Zpráva typu MT 103 je typ swiftové zprávy pro vyšlou hladkou platbu. MT 202 je označení swiftové zprávy pro zaslání krytí k platbě přes korespondenční banku.

3.3.4. Hladká platba

Je nejrozšířenějším platebním instrumentem v tuzemském i zahraničním platebním styku. Používá se pro platby obchodní i neobchodní. Podle toho, od koho vychází příkaz k provedení platby, rozdělujeme ji na příkazy k úhradě a příkazy k inkasu.

3.3.5. Náklady zahraniční hladké platby

Hladká platba je nejpoužívanější platební nástroj i v zahraničním platebním styku. Lze ji klientovi doporučit z důvodu nízkých nákladů oproti ostatním např. dokumentárním platbám.

Za vyšlou platbu do zahraniční provedenou standardně si banka účtuje poplatek, který je stanoven procentem (např. 1 % z částky platby), ale zároveň je stanovena minimální a maximální sazba poplatku. Pokud z částky platby vychází poplatek ve výši 1% nižší než je minimální sazba, klient hradí minimální sazbu, pokud naopak poplatek ve výši 1% přesáhne maximální sazbu, klient hradí maximální sazbu. Poplatky za došlou platbu jsou nastaveny podobným způsobem.

Poplatek za zahraniční platbu je určen způsobem stanoveným klientem v příkazu k úhradě a jedná se o tři možnosti:

- 1) SHA – způsob hrazení poplatků „půl na půl“. Příkazce hradí poplatky svojí banky, příjemce platí poplatky korespondenčních bank a svojí banky, tj. banky příjemce. Z účtu příkazce se odečte jednak částka platby a dále poplatky banky příkazce.
- 2) BEN - všechny poplatky hradí příjemce, tzn., že při připsání částky na účet příjemce, je částka snížena o výlohy zahraniční banky a dále o poplatky banky příkazce.
- 3) OUR – všechny poplatky hradí příkazce, tzn., že příkazce hradí poplatky svojí banky a dále poplatky zahraniční banky. Příkazce obdrží čistou částku, která je uvedena na příkazu k úhradě.

4. Dokumentární platby

V mezinárodním obchodě je daleko větší riziko než v obchodě a placení tuzemském. Pomocí dokumentárních plateb lze riziko nezaplacení odběratelem eliminovat. Dvořák (1998) rozděluje v této oblasti dva instrumenty:

- 1) dokumentární akreditiv
- 2) dokumentární inkaso

4.1. Dokumentární akreditiv

Dokumentární akreditiv představuje závazek banky, že na základě žádosti klienta (příkazce) z jeho účtu poskytne oprávněné osobě (beneficientovi) určité plnění, pokud beneficiant slíká určité předem stanovené podmínky do stanovené doby. Podmínkami je předání přesně stanovených dokumentů, kterými jsou obchodní a celní dokumenty (faktura, pojistné dokumenty, přepravní dokumenty – skladní list, konosament, vydací list, nákladní list). Banka nekontroluje správnost obsahu dodávky, pouze odpovídá za správnost dokumentů. Smlouva o akreditivu vyžaduje písemnou formu.

4.1.1. Průběh dokumentárního akreditivu

Dokumentární akreditiv v mezinárodním platebním styku se uskutečňuje mezi čtyřmi až pěti účastníky, kterými jsou:

- 1) příkazce – obvykle kupující, dává příkaz k otevření akreditivu
- 2) banka otevírající akreditiv – obvykle banka příkazce
- 3) oprávněný (beneficiant) – obvykle prodávající (dodavatel, vývozce)
- 4) potvrzující (avizující) banka – potvrzuje nebo pouze oznamuje otevření akreditivu beneficiantovi, jde o banku v místě beneficianta, v ideálním případě současně o korespondentku banku otevírající banky
- 5) remboursní banka – vstupuje do vztahu tehdy, pokud otevírající a potvrzující banka nemají přímé spojení, pak zabezpečuje provedení plateb

Průběh dokumentárního akreditivu se skládá ze tří fází:

- 1) sjednání podmínek akreditivu – kupující přesně dojedná s prodávajícím všechny podmínky a lhůty akreditivu ještě před uzavřením kupní smlouvy

- 2) otevření akreditivu – kupující žádá svoji banku, aby vystavila akreditiv ve prospěch prodávajícího příkazem na speciálním formuláři. Pokud jsou splněny všechny podmínky 1. fáze, banka otevře akreditiv a informuje příkazce a beneficianta
- 3) čerpání akreditivu

4.1.2. Posouzení akreditivu

Výhody:

- pro prodávajícího - má bankou garantováno zaplacení pokud splní podmínky
- pro kupujícího – platba z jeho účtu proběhne až po předložení dokumentů dokazujících odeslání zboží

Nevýhody:

- pro prodávajícího – proti hladkým platbám je placení zdlouhavé
- pro kupujícího – platí bez možnosti předchozího prověření kvality dodávky

4.2. Dokumentární inkaso

Představuje příkaz prodávajícího (dodavatele, vývozce) své bance (odesílající), aby pro něho buď sama nebo prostřednictvím své korespondenční banky (inkasní) vyinkasovala u kupujícího (dovozce, odběratele) peníze nebo jiné plnění proti předání dokumentů. Banka odpovídá pouze za správné provedení inkasních dokumentů, na rozdíl od dokumentárního akreditivu nepřebírá žádnou záruku, že peněžní plnění bude provedeno. Z toho důvodu se jedná o méně jistý způsob placení než je dokumentární akreditiv, protože se zde zboží ke kupujícímu dostává až poté co je zaplaceno. Na druhou stranu je to jistější způsob placení než hladká platba.

4.2.1. Průběh dokumentárního inkasa

Hlavní strany inkasní operace jsou:

- 1) příkazce inkasa (vývozce) popř. u inkasa směnky držitel směnky – dává příkaz své bance (odesílající banka) inkasní instrukce k provedení dokumentárního inkasa

- 2) inkasní dlužník (dovozce) popř. u inkasa směnky akceptant směnky – strana, která splní-li inkasní instrukce, obdrží inkasní dokumenty nebo proplacenou směnku
- 3) odesílající banka – banka příkazce inkasa – banka, která od příkazce inkasa přebírá inkasní dokumenty nebo směnku k inkasu – tyto dokumenty zasílá inkasní bance k provedení inkasa u inkasního dlužníka
- 4) inkasní banka – banka inkasního dlužníka, která obdrží dokumenty nebo směnku od odesílající banky, které předkládá inkasnímu dlužníkovi k proplacení nebo akceptaci.

4.2.2. Posouzení inkasa

Výhody:

- pro kupujícího - umožňuje mu platit až po převzetí dokumentů, je levnější než akreditiv
- pro prodávajícího - pokud kupující zboží nezaplatí, má prodávající nad zbožím stále kontrolu

Nevýhody:

- pro kupujícího – nemůže si ověřit kvalitu zboží a přitom už ho zaplatil
- pro prodávajícího - placení nemá garantováno bankou jako u akreditivu, v případě odmítnutí dodávky kupujícím nese další náklady spojené se skladováním

5. Šeky

5.1. Právní úprava šeků

Šeky upravuje zákon č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový, který vychází ze Ženevské konvence (řídí se jí státy kontinentální Evropy). Tento zákon stanoví náležitosti šeku, a to podstatné a nepodstatné.

Podstatné náležitosti šeku, bez kterých není listina platná jako šek:

- 1) jeden jazyk, ve kterém musí být listina sepsána
- 2) označení, že se jedná o šek v textu listiny (tzn. slovo ŠEK musí být obsaženo v textu)
- 3) bezpodmínečný příkaz platit určitou částku peněz
- 4) jméno šekovníka – toho, kdo má platit (tj. banky, včetně její adresy)
- 5) údaj místa, kde má být placeno (pokud není uvedeno, platí, že je to místo uvedené u jména šekovníka)
- 6) datum a místo vystavení šeku – datum musí být ve tvaru: den, měsíc, rok (nebo i v opačném pořadí, pokud se jedná o šek vystavený dle anglosaské konvence: rok, den, měsíc), název měsíce se podle zvyklostí uvádí slovy. Pokud chybí místo vystavení, platí, že je to místo u banky výstavce.
- 7) podpis výstavce šeku, popř. razítko – musí se shodovat s podpisovým vzorem

Další obvyklé (nepodstatné) náležitosti šeku:

- 1) číslo šeku
- 2) číslo účtu, ke kterému je šek vystaven
- 3) druhý údaj peněžní částky – pokud je částka uvedena čísly a slovy a neshodují se, platí částka vyjádřená slovy, a to ze zákona. Pokud je částka uvedena několikrát slovy nebo čísly a neshodují-li se tyto údaje, platí částka nejmenší. V takovém případě lze doporučit klientovi, aby si nechal výstavcem šeku šek opravit nebo vystavit nový šek.
- 4) údaj osoby, které má být šek vyplacen – podle toho rozlišujeme různé druhy šeků, které uvádím v tabulce 2

Tabulka 2: **Druhy šeků**

Druh šeku	Způsob uvedení remitenta na šeku	Komu může být proplacen
šek na doručitele/majitele	není uveden doručiteli, majiteli jméno osoby + doložka „nebo majiteli/doručiteli“	osobě, která jej předloží
šek na řad	jméno osoby + doložka „na řad“ („Pay to the order“, Order to“ „Orderscheck	osobě, která jej předloží a současně v jejíž prospěch je šek vystaven či převeden
šek na jméno (rektašek)	jméno osoby s doložkou „nikoli na řad“	pouze osobě, v jejíž prospěch je šek vystaven, takový šek není možné převést na někoho jiného

Pramen: VB CZ, a. s.

Vedle Ženevské konvence existuje ještě Anglosaská konvence, která má některá pravidla pro šeky odlišná – např. nemusí být uvedeno slovo ŠEK v textu listiny, nejsou přesně vymezeny nepodstatné náležitosti (rozdělení států, které si řídí v oblasti Ženevskou a Anglosaskou konvencí obsahuje **příloha 1**).

5.2. Lhůty pro předložení šeku k proplacení

Šek je splatný při předložení (na viděnou). Splatnost šeku znamená datum předložení šeku v sídle šekovníka. Dle Ženevské konvence rozdělujeme tyto lhůty pro předložení šeku:

- je-li šek vystaven a splatný v jednom státě , musí být předložen do 8 dnů ode dne vystavení
- je-li šek vystaven v jednom a splatný v jiném státě, musí být předložen do 20 dnů
- je-li šek vystaven v jednom světadíle a splatný v jiném, musí být předložen do 70 dnů

Pravidla pro počítání lhůt:

- lhůta se počítá od následujícího dne po vystavení (např.: pokud je šek vystaven 1.2., lhůta se počítá od 2.2.)
- do lhůty se započítávají dny pracovního klidu

- c) pokud případně poslední den lhůty na den pracovního klidu, prodlužuje se lhůta do nejbližší následujícího pracovního dne

Během tzv. prezentační lhůty (lhůty pro předložení šeku) nemůže být šek výstavcem odvolán. Odvolání šeku je platné až po uplynutí lhůty k předložení. Šek je platný ještě půl roku po uplynutí prezentační lhůty. K proplacení je možné převzít od klienta i starší šeky (po uplynutí prezentační lhůty), pokud šek nebyl výstavcem odvolán, pravděpodobnost jejich proplacení šekovníkem je ale nízká. Pokud banka obdrží zprávu od banky šekovníka o neproplacení šeku šekovníkem (pokud šek není krytý nebo výstavce šek odvolal), předá tuto informaci klientovi a šek mu neproplatí, případně stornuje již provedenou úhradu. Veškeré poplatky související s inkasem šeku i v tomto případě hradí majitel šeku.

V oblasti Anglosaské konvence nejsou lhůty přesně vymezeny. Jako jedinou lhůtu k proplacení mají šeky tzv. „rozumný čas“, který je definován jako 90 dní, pokud není šekovou doložkou stanoveno jinak. Maximální doba platnosti šeku je 6 měsíců od data vystavení. V případě, že je na šeku doložka „valid 1 year“, „void after one year“, pak platí lhůta uvedená na doložce.

5.3. Žirování šeku

Šek na řad a na doručitele může být převeden na jinou osobu žirováním (rubopisem):

1) šek na řad – podpis majitele šeku na rubu šeku v souladu s údaji uvedenými v řadu:

- a) u fyzických osob – např. šek zní na Jan Novák, klient se na rub šeku podepíše Jan Novák, nikoliv Novák Jan
- b) u právnických osob – např. šek zní na firmu XY s.r.o. České Budějovice, na rub šeku se napíše název firmy včetně sídla tzn. XY s.r.o. České Budějovice, lze použít i firemní razítko a dále se podepíše osoby oprávněné jednat za firmu dle podpisového vzoru.

2) šek na doručitele – doručitel se podepíše na rub šeku

5.4. Druhy šeků

Základní členění šeků je dle výstavce na bankovní a soukromé šeky (Dvořák, 1998):

5.4.1. Bankovní šeky

Vystavuje je vždy banka na žádost svého klienta. Jedná se o nejkvalitnější druh šeku, protože je plně krytý bankou již v okamžiku vystavení – banka ho nevystaví dříve, než za něj klient zaplatí.

Na šeku jsou uvedeny dvě banky:

- a) banka výstavce – je uvedena zpravidla vlevo nahoře a dale vpravo dole společně s podpisy osob oprávněných podepisovat šek za banku
- b) banka šekovníka = proplácející banka – je uvedena vlevo dole a může být označena jako „Bezogene Bank”, „Drawee”, „Payee Bank”.

5.4.2. Soukromé šeky

Výstavcem je soukromá fyzická nebo právnická osoba, která šek vystavuje k běžnému účtu vedeném u svojí banky (tato banka je tedy bankou šekovníka = toho, kdo má platit). Tyto šeky jsou rizikovější pro jejich majitele, protože nemusí být kryté. Na šeku je uvedena vždy jen jedna banka, a to je banka, u které má výstavce veden účet. Soukromý šek je nejčastěji vystavován na předtištěném šekovém formuláři ze šekové knížky.

5.5. Způsob inkasování šeku

Šeky vystavené soukromou osobou jsou přebírány pouze k inkasu (k zúčtování). Banka od klienta šek převezme na základě Potvrzení o převzetí šeku, klient obdrží kopii tohoto Potvrzení a společně s ním kopii šeku. Banka poté odesílá šek do banky výstavce, která ověří krytí. Po ověření krytí se z účtu výstavce odečte částka uvedená na šeku a příjemci se připíše na jeho účet nebo vyplatí v hotovosti dle požadavku klienta – buď přímo v měně šeku nebo podle aktuálního kurzu, pokud je šek vystaven na cizí měnu a klient ho požaduje vyplatit v českých korunách.

6. Platební karty

6.1. Druhy platebních karet

Dvořák (1998) podle způsobu zúčtování transakcí rozlišuje tři druhy platebních karet:

1) charge card – držitel karty provádí úhrady transakcí podle jejich měsíčního výpisu. Poté musí ve stanovené době transakce uhradit (zpravidla do 14 dnů). Úhrada může být prováděna i prostřednictvím inkasa z účtu klienta.

2) credit card (kreditní, úvěrová karta) – držitel nemusí uhradit své závazky bezprostředně, ale má nárok čerpat do sjednané výše revolvingový spotřební úvěr. Na jeho splácení je obvykle stanovena minimální výše měsíční splátky a lhůta pro bezúročné zúčtování, během které může držitel karty uhradit svůj závazek, aniž by byl zatížen úroky.

3) debit card (debetní karta) – u této karty jsou transakce z účtu zúčtovány ihned poté, co banka obdrží zprávu o jejich provedení. U karet v systémech on-line se projeví na účtu prakticky ihned po použití karty. Záporný zůstatek na účtu způsobený prodlevou mezi použitím karty a zúčtováním transakce, nebývá u těchto karet povolen. Z toho vyplývá, že pro banku je s těmito kartami spojeno výrazně nižší riziko než u dvou výše uvedených karet, proto jsou poskytovány i méně bonitním klientům.

6.2. Aktuální možnosti využívání platebních karet

Používání platebních karet k výběru hotovosti z bankomatu či nákupu v obchodě se stalo již běžnou záležitostí. V současnosti se projevuje zvýšený zájem o kreditní (úvěrové) karty a především o používání platebních karet k nákupům přes internet. Banky rozšiřují vydávání kreditních karet, aniž by držitel u nich musel mít účet. Zájem o úvěrové karty rychle roste. Na konci roku 2004 bylo v oběhu přibližně 370 tisíc, na konci roku 2006 již více než 790 tisíc (Hospodářské noviny, 12. 1.2007)

Pokud se jedná o placení přes internet, ne všechny karty jsou vhodné. Mnoho obchodníků akceptuje pouze embosované karty. Několik bank vydává již tzv. virtuální platební kartu použitelnou pouze pro platby přes internet. Klient dostává pouze číslo

karty. Zneužití takové karty je tedy obtížnější, jelikož kartu lze zneužít pouze, pokud někdo zjistí celé číslo karty, její platnost a speciální kód. Pouze GE Money Bank vydává skutečnou plastovou kartu MasterCard Internet. Ostatní dvě banky – Komerční banka (tzv. e-Card – MasterCard/VISA) a eBanka (tzv. Internetová platební karta - MasterCard) – klientovi sdělí pouze číslo karty a její CVC (CVV) kód. Klient prakticky vlastní kartu, která fyzicky neexistuje. Výhodou je nízký poplatek za případnou blokadu oproti běžným embosovaným kartám. Nevýhodou je, pokud je karta jen virtuální. Může se stát, že obchodník požaduje kvůli bezpečnosti kopii přední strany karty a její zaslání faxem nebo mailem (např. hotely a půjčovny). V tomto případě by vyhověla pouze karta GE Money Bank.

Další novinkou v oblasti používání karet je služba cash-back. Představuje možnost vybírání hotovosti na pokladnách supermarketů. Podmínou je, aby klient utratil za jeden nákup alespoň 300,-- CZK. Pak může požádat o hotovost, minimálně 100,--, maximálně 1.500,-- CZK (vždy v celých stokorunách). Tuto službu mohou využívat zatím jen majitelé platebních karet vydaných v ČSOB. V rámci konkurenčního boje se dá očekávat, že s ní přijdou i další banky.

7. Praktická část

V této části popisuji nástroje platebního styku z praktického hlediska a uvádím jejich nejčastější výhody a nevýhody z pohledu klienta. Příklady a doporučení z oblasti tuzemského a zahraničního platebního styku jsou aplikovány na podmínky ve VB CZ, a. s..

Cílem je srovnat nejen jednotlivé nástroje platebního styku, ale i poplatky za jejich používání z pohledu firemního klienta ve dvou podobných bankovních institucích – VB CZ, a. s. a Oberbank AG Česká republika.

7.1. Hotovostní platební styk

1) Složení hotovosti ve prospěch účtu příjemce

Výhody:

- poplatkem je vždy zatížen účet bez ohledu na vkládajícího – výhoda pro obchodního partnera klienta, nikoliv pro klienta pokud je vkladatelem on sám
- vklad a přepočítávání mincí může banka teoreticky zpoplatnit dle sazebníku (za přepočítávání mincí nad 100 ks 1% min. 100,--, max. 1.500,--), ale v praxi to nedělá a přepočítávání roztříděných mincí je zdarma jako součást služby klientům

Nevýhody:

- riziko při převozu velkých částek hotovosti
- pracnost pro klienta z důvodu nutnosti mít roztříděné peněžní prostředky dle nominálních hodnot – vztahuje se zvláště na mince, jinak je mu účtován další poplatek za manipulaci s hotovostí
- vyšší poplatek – za vklad hotovosti je účtován vyšší poplatek než za došlou platbu na účet.
- nárůst poplatku při vkladu vyšších částek
- přes nárůst poboček v obchodní síti VB CZ, a. s. stále ještě nižší počet poboček, což může být nevýhodou pro klienty z míst, kde pobočka chybí

- klient s potřebou vkládat denně hotovost z menšího místa zvolí raději přístupnější banku např. Poštovní spořitelnu

2) Výběr hotovosti z účtu na pokladně

Nevýhody:

- vyšší náklady pro klienta – za výběr na pokladně je účtován vyšší poplatek než za výběr platební kartou z bankomatu.
- nárůst poplatku při výběru vyšších částek – vyšším poplatkem je zatěžován výběr ať již z důvodu výběru nad 250.000,-- CZK v průběhu jednoho dne nebo může být klientovi účtován poplatek za neohlášení výběru nad 250.000,-- CZK (klient má povinnosti ohlásit 2 dny předem) nebo naopak za nevyzvednutí nahlášeného výběru nad 250.000,-- CZK.

3) Klientský šek

Výhody:

- možnost výběru hotovosti bez nutnosti zadávat další osobu do podpisového vzoru
- úspora času pro majitele účtu či disponenty – výběrem hotovosti je pověřena jiná osoba

Nevýhody:

- je třeba dodržet přesná pravidla pro vyplnění šeku, jinak hotovost není vyplacena
- nárůst poplatku při výběru částek nad 250.000,-- CZK – ze stejných důvodů jako u výběru hotovosti

Způsob vyplnění klientského šeku uvádím v [příloze 2](#).

4) Platební karta

Výhody:

- nižší poplatek za výběr z bankomatu oproti výběru na pokladně (zvláště u výběrů z vlastních bankomatů příslušné banky)
- žádný poplatek při placení kartou u obchodníka

- při dodržování zásad práce s platební kartou vyšší bezpečnost oproti hotovosti
- přístup k peněžním prostředkům mimo otevírací dobu banky
- při používání služebních platebních karet zaměstnanci klienta bez nutnosti dopředu plánovat jejich výdaje na služebních cestách
- čerpání prostředků z účtu až v době zúčtování transakce (v případě kreditní karty lze hovořit o poskytnutí úvěru)
- možnost získání doplňkových služeb – pro některé druhy karet jsou zahrnuty již automaticky (pojištění pro cesty do zahraničí), případně za poplatek (pojištění pro případ ztráty nebo krádeže karty)
- při placení kartou v zahraničí, pokud má klient účet v CZK, částka je přepočítávána na CZK výhodnějším devizovým kurzem

Nevýhody:

- v případě ztráty (odcizení) karty riziko zneužití
- poplatky spojené se ztrátou karty – ve VB CZ, a. s. u elektronických karet Maestro/VISA Electron 200,-- CZK, u embosovaných karet MasterCard/VISA 2.000,-- CZK
- omezený limit výběru - v případě potřeby výběru vyšší částky než je stanovený limit na kartě nutnost navštívit pobočku

Srovnání poplatků za výše uvedené způsoby hotovostního platebního styku uvádím v tabulce 3.

Oberbank AG umožňuje uskutečňovat za poplatek 200,-- CZK hotovostní vklady a výběry z účtů v rámci banky v zahraničí (Rakousku, Německu). Tuto službu VB CZ, a. s. zatím nenabízí a klient musí použít k výběrům v zahraničí způsob výběru platební kartou z bankomatu, případně služby „cash – advance“, tzn. výběr kartou na přepážkách bank.

Přesto, že se pobočková síť obou bank neustále rozšiřuje, počet bankomatů je u obou bank ještě poměrně nízký. Výhodou obou bank je tedy spolupráce v oblasti platebních karet s ČSOB a. s., která umožňuje jejich klientům používat za nízký poplatek 5,-- CZK svou širokou síť bankomatů.

Tabulka 3 **Srovnání poplatků hotovostního platebního styku mezi VB CZ, a. s. a Oberbank AG**

Operace	VB CZ, a. s.	Oberbank AG
Pokladní operace		
Vklad hotovosti do 250.000,-- CZK	10,--	6,--
Vklad hotovosti nad 250.000,-- CZK v průběhu jednoho dne	10,-- + 0,1 % z vložené částky, max. 1.000,--	6,--
Výběr hotovosti do 250.000,-- CZK	30,--	25,--
Výběr hotovosti nad 250.000,-- CZK v průběhu jednoho dne	30,-- + 0,1% z vybrané částky, max. 1.000,--	25,--
Neohlášení výběru nad 250.000,-- CZK	500,--	
Nevyzvednutí nahlášeného výběru		
a) nad 250.000,-- CZK	0,1% min. 500,--	
b) nad 500.000,-- CZK		0,25% z částky
Vklad na účet v zahraničí v rámci banky		200,--
Výběr z účtu v zahraničí v rámci banky		200,--
Šeky		
Vydání klientského šeku k běžnému účtu	3,--	4,--
Proplacení klientského šeku v hotovosti:		
a) do 250.000,-- CZK	30,--	25,--
b) nad 250.000,-- CZK	30,-- + 0,1% z částky, max. 1.000,--	25,--
Transakce platební kartou		
Výběr z bankomatu v tuzemsku:		
a) bankomat vlastní	2,50	5,--
b) bankomat ČSOB	5,--	5,--
c) ostatní bankomaty	25,--	25,--
Výběr z bankomatu v zahraničí	75,-- + 0,5% z částky	80,-- + 0,5% z částky

Pramen: Sazebníky VB CZ, a. s. a Oberbank AG

7.2. Bezhotovostní platební styk

Příkazy k úhradě může klient předkládat na papírových nosičích, nicméně doporučuje se klientům papírové příkazy nahradit elektronickým bankovníctvím (internetbanking je vhodný pro privátní klienty, homebanking je vhodný pro firemní klienty s velkým objemem plateb). Elektronické bankovníctví je výhodné i pro banku – klient

„nezatěžuje“ svými písemnými příkazy k úhradě její pracovníky, pro které znamená klasický příkaz k úhradě doručený osobně na přepážku celou řadu činností – od jeho převzetí od klienta, kontroly podpisových vzorů na příkazu, natypování položek z příkazu do systému a jejich následnou kontrolu a autorizaci. Nasvědčují tomu i poplatky za jednotlivé vyšlé platby na písemných příkazech, jejichž srovnání s poplatky za elektronické příkazy uvádím v tabulce 4.

Vzory tuzemských platebních příkazů jsou v **příloze 3 až 6**.

7.2.1. Příkaz k úhradě pořízený prostřednictvím elektronického bankovníctví

Výhody:

- výrazná úspora na poplatcích oproti poplatkům za položku na papírovém příkazu doručeném do banky
- možnost sledování účtu z kanceláře (domova) bez nutnosti návštěvy banky
- možnost propojení s účetním programem v případě homebankingu
- prodloužené termíny pro doručení platebních příkazů (až do 17.00 hodin místo do 15.00 hodin jako je tomu u písemných příkazů)
- informace o předúctovaných platbách ještě před obdržáním výpisu

Nevýhody:

- vyšší pořizovací náklady v případě speciálního softwaru pro homebanking

Tabulka 4 **Srovnání poplatků za elektronické bankovníctví mezi VB CZ, a. s. a Oberbank AG**

Operace	VB CZ, a. s.	Oberbank AG
Internetbanking		
Jednorázový poplatek za aktivaci	zdarma	
Zaslání obálek s kódy	50,--	20,--
Měsíční poplatek	30,--	90,--
Homebanking		
Jednorázový poplatek za software Gemini včetně instalace a zaškolení	3.000,--	3.500,--
Měsíční poplatek za užívání		
a) právnické osoby	199,--	200,--
b) fyzické osoby - podnikatelé		150,--
Ostatní související služby - poradenství	1.000,--/hodinu práce	500,--/hodinu práce

Pramen: Sazebníky VB CZ, a. s. a Oberbank AG

Trvalý příkaz k úhradě a příkaz k inkasu

Výhody:

- nižší poplatek než při opakovaném zadávání jednorázového příkazu
- automatické provádění příkazu – odstraňuje nutnost chodit pravidelně do banky

Nevýhody:

- v případě nadlimitního inkasa či nedostatku krytí na účtu neprovedení inkasa či trvalého příkazu

Tabulka 5 **Srovnání poplatků tuzemského bezhotovostního platebního styku mezi VB CZ, a. s. a Oberbank AG**

Operace	VB CZ, a. s.	Oberbank AG
Došlá platba	6,--	6,--
Vyšlá platba		
a) položka pořízená elektronicky	3,--	3,--
b) položka na papírovém platebním příkaze na standardním formuláři	24,--	8,--
c) položka na papírovém platebním příkaze nestandardním	50,--	8,--
Vyšlá platba		
a) trvalý příkaz	3,--	8,--
b) inkaso	3,--	8,--
Příplatek za spěšnou platbu	100,--	30,--

Pramen: Sazebníky VB CZ, a. s. a Oberbank AG

Z tabulky 5 vyplývá, jak jsem uvedla již výše, že u obou bank je výhodnější využívat prostředků elektronického bankovníctví než papírových platebních příkazů. Sazby Oberbank AG za papírové platební příkazy jsou sice výrazně nižší než ve VB CZ, a. s., nicméně se domnívám, že je jen otázkou času, kdy Oberbank AG přistoupí ke změně sazebníku a navýšení těchto poplatků, tak jako tomu bylo i u ostatních bank. Důvodem může být snaha přimět klienty, aby používali některou z forem elektronického bankovníctví a šetřili tak nejen svůj čas, ale v případě navýšení poplatků za papírový příkaz i své peněžní prostředky.

7.2.2. Došlé zahraniční platby

Pro přepočty v příkladech na došlé a vyšlé zahraniční platby je použit kurz VB CZ, a. s. ze dne 30. 3. 2007. Sazebník uvádí poplatky v CZK, tudíž ke zjištění poplatku u konkrétní platby jsem je přepočítávala kurzem VB CZ, a. s. deviza střed ze dne 30. 3. 2007 28,064 CZK/EUR, 21,044 CZK/USD.

Nejčastější důvody zvýšených nákladů na došlou zahraniční platbu:

1) Poplatek za platbu ze zahraničí bez udání účelu platby

Je účtován klientovi ve výši 300,-- CZK v případě, že obdrží ze zahraničí platbu vyšší než 400.000,-- CZK (příp. protihodnota) bez uvedení platebního titulu, ačkoliv se na uvedenou platbu povinnost uvést platební titul vztahuje. Platební titul vyjadřuje účel platby dle seznamu ČNB. Aby se klient vyhnul zvýšenému poplatku, je třeba, aby svého obchodního partnera informoval o nutnosti uvádět na platební příkazy platební tituly v těch případech, kdy to ČNB vyžaduje (např. úvěry poskytnuté ze zahraničí atd.). Seznam platebních titulů je klientovi k dispozici na požádání.

2) Předložení šeku

Jestliže klient obdrží za své zboží od svého obchodního partnera šek místo hladké platby, je třeba ho upozornit na několik úskalí, která mohou vzniknout při zpracování šeku. Připsání šeku na účet je pro klienta spojeno s vyššími náklady než došlá hladká platba. Srovnání poplatků za hladkou platbu a předložení šeku ve VB CZ, a. s. uvádím v tabulce 6.

Tabulka 6 **Srovnání poplatků za došlou hladkou platbu a předložení šeku ve VB CZ, a. s.**

Modelová situace	Poplatek dle sazebníku v CZK, resp. v protihodnotě	Částka platby (šeku)	Náklady klienta
Došlá hladká platba typu BEN/SHA			
a) ze zahraničí v CM nebo v CZK	0,5% min. 100,--, max. 750,--	1.000,-- EUR	140,32 CZK
b) z jiné tuzemské banky v CM		1.000,-- EUR	140,32 CZK
c) z jiné tuzemské banky v CZK na CM-účet		10.000,-- CZK	100,-- CZK
Došlá platba "Volksbank-transfer" ¹⁾	zdarma	1.000,-- EUR	0,-- CZK
Připsání šeku na účet			
a) šek s výhradou storna	1% min. 500,--, max. 2.000,--	200,-- EUR 250,-- USD	500,-- CZK 500,-- CZK
b) šek k proplacení po inkasu	1% min. 500,--, max. 2.000,-- + výlohy cizích bank	500,-- EUR	min. 500,-- CZK
		500,-- USD	min. 500,-- CZK

1) Volksbank-transfer (Volksbank-platba) – došlá (vyšlá) platba z (do) bank uvedených v příloze 7

Pramen: Sazebník VB CZ, a. s.

Výše konečných poplatků, které klient zaplatí je do značné míry závislá na způsobu zaslání šeku, který musí banka dodržet. Šek může být bankou zpracován dvojím způsobem:

- a) s výhradou storna – lze zpracovat šeky v ekvivalentu 250,-- USD, 200,-- EUR (nebo v jiné měně v ekvivalentu 6.000,-- CZK). Při tomto způsobu klient nehradí žádné další poplatky spojené s cestou šeku přes korespondenční banky. Klientovi je na účet připsána částka šeku snižená pouze o poplatky VB CZ, a. s.. Zde podotýkám, že tímto způsobem lze zaslat i šeky na vyšší částku, ale vždy záleží na individuálním posouzení klienta.

- b) k proplacení po inkasu – takto banka zpracovává všechny ostatní šeky. Do VB CZ, a. s. přijde částka šeku již snižená o poplatky zahraničních bank a rakouské centrály ÖVAG, z této částky je stržen poplatek VB CZ, a. s. a teprve částky po stržení všech poplatků je připsána klientovi na účet.

Pokud klient dostane od svého obchodního partnera šek, měl by si v první řadě zkontrolovat, zda šek obsahuje všechny podstatné náležitosti. Největší jistotu placení představuje bankovní šek. Nejvýhodnější je nechat si vystavit šek v národní měně země, ve které je splatný. Například německý partner by měl vystavit šek na eura, nikoliv na koruny nebo jinou měnu.

Nevýhodou je, že také doba zúčtování šeků je mnohem delší než v případě hladké platby. Obvyklou dobu zúčtování šeků ve VB CZ, a. s. uvádím v tabulce 7, přičemž se jedná o maximální dobu od předložení šeku klientem v bance za předpokladu, že šek je bez závad.

Tabulka 7 **Obvyklá doba zúčtování šeků předložených klientem ve VB CZ, a. s.**

Inkaso šeku v ČR	1 týden
Inkaso šeku v Evropě	2 – 4 týdny
Inkaso šeku mimo Evropu	6 – 8 týdnů
Proplacení bankovního šeku	1 týden

Pramen: VB CZ, a. s.

7.2.3. Vyšlé zahraniční platby

Nejčastější chyby při vyplňování zahraničního příkazu k úhradě:

- a) chybné číslo účtu příjemce – IBAN - v případě pochybností může banka provádějící příkaz IBAN klientovi zkontrolovat, ale kontrolní systém ve Volksbank CZ, a. s. existuje pouze pro IBANy účtů německých bank

- b) chybný BIC banky příjemce – opět je možné ho na žádost klienta zkontrolovat, k tomu banka potřebuje minimálně název banky příjemce.

Klient by měl vyplňování zahraničního příkazu k úhradě, ale i celkovému průběhu platby věnovat náležitou pozornost, protože náklady klienta na platbu mohou narůstat z různých důvodů, z nichž nejčastější uvádím níže. Srovnání poplatků při použití různých platebních nástrojů je uvedeno v tabulce 8.

Tabulka 8 **Srovnání poplatků platebních prostředků zahraničního platebního styku ve VB CZ, a. s.**

Modelová situace	Poplatek dle sazebníku v CZK, resp. v protihodnotě	Částka platby (šeku)	Náklady klienta
Platba do zahraničí v CM nebo v CZK podaná klientem na přepážce	1% min. 300,--, max. 1.700,-- + 200,-- za papírový příkaz	10.000,-- EUR	1.900,-- CZK
Platba do jiné tuzemské banky v CM podaná klientem na přepážce	1% min. 300,--, max. 1.700,-- + 200,-- za papírový příkaz	10.000,-- EUR	1.900,-- CZK
Platba do zahraničí v CM nebo v CZK podaná klientem elektronicky	1% min. 300,--, max. 1.700,--	10.000,-- EUR	1.700,-- CZK
Platba do jiné tuzemské banky v CM podaná klientem elektronicky	1% min. 300,--, max. 1.700,--	10.000,-- EUR	1.700,-- CZK
Platba v CZK z devizového účtu na účet u jiné tuzemské banky	0,5% min. 100,--, max. 500,--	10.000,-- CZK	100,-- CZK
Vyšlá platba Volksbank-transfer ¹⁾ bez ohledu na částku platby podaná klientem na přepážce	200,-- + 200,-- za papírový příkaz	10.000,-- EUR	400,-- CZK
Vyšlá platba Volksbank-transfer bez ohledu na částku platby podaná klientem elektronicky	200,--	10.000,-- EUR	200,-- CZK
Provedení zahraniční platby šekem - vydání bankovního šeku	0,5% min. 500,--, max. 5.000,--	10.000,-- EUR	1.403,-- CZK
Provedení zahraniční platby šekem - vydání bankovního šeku v USD	0,5% min. 500,--, max. 5.000,-- + 300,--	10.000,-- USD	1.352,-- CZK
Proplacení klientského šeku vystaveného v CM s převodem na účet u cizí banky + vydání šeku	1% min.500,--, max. 1.700,-- + 3,--	10.000,-- EUR	1.703,-- CZK

Pramen: Sazebník VB CZ, a. s.

Nejčastější důvody zvýšených nákladů na vyšlou zahraniční platbu

1) Neuvedení IBAN a BIC

Od 1. 1. 2006 je banka oprávněna platby bez uvedení IBAN a BIC vracet zpět klientovi. Pokud klient přesto na příkazu k úhradě do EHP tyto údaje neuvede, musí počítat s tím, že taková platba „vypadává“ z automatizovaného zpracování a budou mu následně vyúčtovány poplatky, které si korespondenční banky nebo banka příjemce účtují za ruční zpracování platby tzv. poplatek za NON-STP platbu.

Příplatek za tzv. NON-STP platbu činí 450,-- CZK a je zúčtován přímo v platbě.

Aktuální informace o IBAN lze získat na www.cnb.cz (zde je možné provést výpočet IBANu pro konkrétní účet – viz **příloha 10** Kalkulátor IBANu.) nebo www.ecbs.org.

2) Podání písemného příkazu k zahraniční platbě namísto elektronického

Z tabulky 8 vyplývá stejná skutečnost jako pro tuzemské platební příkazy - při podání písemného příkazu k úhradě přímo na pobočce klientovi vzroste poplatek o dalších 200,-- CZK. Východiskem, jak zcela odstranit tento poplatek je používání elektronického bankovníctví. Zde je důležité zdůraznit, že je na bankovním poradci, aby klientovi doporučil vhodnou formu elektronického bankovníctví (homebanking či internetbanking) a vysvětlil mu výhody jejich používání a zadávání platebních příkazů.

3) Neprovedení platebního příkazu z důvodu nedostatečného krytí

Při podání příkazu k úhradě, případně pokud si ho klient provádí sám přes internetbanking, je třeba, aby si zkontroloval (i ve spolupráci se svým bankovním poradcem), zda má na účtě krytí nejen na částku platby, ale také na poplatky. V případě nekryté platby, banka klientovi zasílá písemné avízo, za které si účtuje poplatek ve výši 100,-- CZK.

4) Příplatek za spěšnou platbu

Za urgentní zpracování zahraniční platby vzroste klientovi poplatek o 500,-- CZK.

5) Příplatek za potvrzení o provedení platby

V některých případech klient potřebuje dokázat svému obchodnímu partnerovi, že mu platbu odeslal. V takovém případě požádá banku o vystavení Potvrzení o provedení

platby (SWIFTové zprávy), která obsahuje veškeré informace o platbě. Za vystavení swiftové zprávy banka účtuje klientovi poplatek ve výši 300,-- CZK.

7) Provedení zahraniční platby šekem

Tento způsob placení lze doporučit příkazci, pokud potřebuje zaslat peníze do zahraničí a příjemce nemá účet. V takovém případě lze postupovat dvojitým způsobem:

a) provedení zahraniční platby šekem - na příkazu k zahraniční platbě se označí způsob provedení platby „šek/cheque“. Šek se v tomto případě nevystavuje fyzicky, ale jedná se o způsob provedení zahraničního platebního příkazu.

Procentuelní sazba je zpravidla nižší než u standardní hladké platby (např. 0,5 % z částky platby), ale na druhé straně je stanovena vyšší minimální i maximální hranice poplatku.

V případě tohoto druhu platby se doporučuje klientovi, aby poplatky byly hrazeny jako „OUR“ - tzn., aby uhradil všechny poplatky. V opačném případě si banka za vystavení šeku strhne z odesílané částky poplatek a šek bude vystaven na nižší částku, než která je uvedena na příkaze, tudíž i příjemci přijde šek na nižší částku, než kterou mu má plátce uhradit. Ke standardnímu poplatku banky plátce je tedy třeba ještě připočítat poplatky zahraniční banky, čímž mohou náklady na platbu značně narůst. Je třeba vždy přihlížet ke konkrétním podmínkám platby, ale obecně lze doporučit klientovi v pozici plátce hladkou platbu místo platby šekem, jelikož hladká platba pro něj vychází levněji.

b) vystavení bankovního šeku – šek se vystaví fyzicky a předá se klientovi. Klient poté zašle šek příjemci, který ho předloží ve své bance k proplacení. Tento způsob je časově mnohem náročnější než způsob a), jelikož žádost o vydání bankovního šeku se zasílá do ÖVAG, kde je šek vystaven, poté zaslán na příslušnou pobočku, kde je teprve předán klientovi. Celá operace trvá min. 1 týden.

V tabulce 9 uvádím srovnání poplatků nástrojů zahraničního platebního styku mezi oběma srovnávanými bankami.

Tabulka 9 **Srovnání poplatků zahraničního platebního styku mezi VB CZ, a. s. a Oberbank AG**

Operace	VB CZ, a. s.	Oberbank AG
Došlá platba typu SHA/BEN		
a) ze zahraniční v EUR b) z jiné tuzemské banky v EUR c) z jiné tuzemské banky v CZK na CM-účet d) v USD	0,5 % min. 100,--, max. 750,--	0,5% min. 250,--, max. 950,-- 0,5% min. 250,--, max. 950,-- + 200,--
Došlá platba v rámci banky	zdarma	zdarma
Platba ze zahraničí bez udání účelu platby	300,--	200,--
Došlá platba tzv. koncernová	zdarma	zdarma
Vyšlé platby		
a) platba do zahraničí typu SHA b) platba v CM do jiné tuzemské banky	1% min. 300,--, max. 1.700,-- (+ 200,-- za papírový příkaz)	0,90% min. 250,--, max. 1.500,--
c) platba EU typu SHA	250,--	250,--
Vyšlé platby v rámci koncernu		
a) Volksbank-platba bez ohledu na částku b) v rámci Oberbank do 50.000,-- EUR c) v rámci Oberbank nad 50.000,-- EUR	200,-- (+200,-- CZK za papírový příkaz)	200,-- 0,05% min. 250,--, max. 1.500,--
Ostatní		
Příplatek za platbu v USD	0,--	400,--
Příplatek za NON-STP platbu	450,--	350,--
Příplatek za spěšnou platbu	500,--	200,--
Příplatek za platbu šekem	0,5% min. 300,--, max. 1.700,--	500,--

Pramen: Sazebníky VB CZ, a. s. a Oberbank AG

Z tabulky 9 vyplývá, že poplatky bank za zahraniční platby se příliš neliší. Procentuelní poplatek je zpravidla stejný, rozdíly nastávají v minimálních a maximálních sazbách, které si banky účtují. U Oberbank AG je třeba zmínit skutečnost, že si účtuje příplatek za platby v USD, a to 200,-- CZK za došlou platbu a 400,-- CZK za vyšlou platbu.

Pozitivem pro klienta se může stát situace, pokud zjistí, že jeho obchodní partner v zahraničí má účet v mateřské bance uvedených bank. Poté může využívat tzv. koncernových plateb, které jsou značně levnější než platby do ostatních bank. VB CZ, a. s. si dokonce účtuje u vyšlých plateb bez ohledu na částku za tzv. Volksbank-platbu pouze 200,-- CZK (v případě papírového příkazu celkem 400,-- CZK). Není neobvyklé, že klient využívá těchto zvýhodněných plateb vždy u té banky, ze které momentálně nejvíce platí svému zahraničnímu partnerovi.

U došlých plateb koncernového typu si banky dokonce žádný poplatek neúčtují a platba je připsána zdarma. U VB CZ, a. s. se koncernovou platbou tzv. Volksbank platbou rozumí došlá platba z bank uvedených v příloze 7. U Oberbank AG se jedná o došlé platby z poboček Oberbank.

8. Závěr

Pokud by se firemní klient rozhodoval přes kterou ze srovnávaných bank uskutečňovat svůj platební styk, je třeba zvážit nejen výši poplatků, ale také ostatní faktory - k čemu chce firma účet především používat, rozsah sítě korespondenčních bank a zkušenosti v oblasti zahraničního platebního styku.

Nelze jednoznačně určit, která banka je z hlediska poplatků za platební styk pro firemního klienta výhodnější. Klient si může otevřít více účtů u více bank a využívat služby, které jsou právě u té které banky nejlevnější. Tento postup je typický pro velké podniky – zřídka mají pouze jeden účet, naopak – mají účtů více a bankovní poplatky takto optimalizují. Podnik by měl vždy pečlivě zvážit jaké služby chce využívat a podle toho vybrat vhodnou banku a druh účtu, jelikož správnou volbou může ušetřit, špatnou bude zbytečně platit za drahé služby, které jsou jinde výrazně levnější, případně zcela zdarma.

Nejpoužívanějším bezhotovostním nástrojem je příkaz k úhradě. Je tomu tak pro jeho jednoduchost a rychlost zúčtování. V současnosti se stále více prosazuje jeho elektronická podoba. Lze počítat s tím, že i v budoucnosti bude počet klientů, kteří používají některou z forem elektronického bankovníctví neustále narůstat. Důvodem je nejen úspora času, ale především výrazně nižší poplatky za operace prováděné přes elektronické bankovníctví.

Jediným nástrojem platebního styku, který se téměř neuchytil a jehož využití stagnuje je šek. Šeky se v ČR nerozšířily tak masivně jako např. v USA, kde je používání šeku zcela běžné, a to i mezi fyzickými osobami. Pokud se klient již rozhodne pro používání šeků, nejčastěji volí klientský šek pro výběr hotovosti.

Oproti tomu používání platebních karet intenzivně narůstá. Je to dáno tím, že jsou z hlediska jejich využití jednodušším a univerzálnějším platebním nástrojem. S rozvojem internetu se objevují i zcela nové možnosti používání platebních karet. Také pro banky jsou platební karty oblastí, ve které neustále hledají nové cesty, jak se odlišit od konkurence. Mít v nabídce jen standardní platební karty přestává v konkurenčním boji stačit.

9. Summary

The name of my bachelor's work is „Classification of the payment instruments and their advantages for the client“. The aim of the work is to compare various types of payment instruments in domestic and foreign payment systems. I compare their advantages and disadvantages from the view of the firm client. International and also domestic business brings a lot of risks, which firms have to face to. They can eliminate the risks by using various types of payment and security instruments.

I compare the fees for providing payments in two banks – Volksbank CZ, a. s, and Oberbank AG. Each of these banks has its own advantages for the client. I cannot determine which bank is more convenient. The firm can open more accounts in more banks and use the services, which are the cheapest in the certain bank. This is typical for the big firms, which have more accounts in more banks and for each operation they use the best way.

The most used payment instrument in the Czech Republic is payment order from the reason of its simplicity and speed of clearing. Today the more increasing meaning has electronic banking (internet banking, home banking). It is because it is comfortable for the client and also for the bank. By using the electronic banking, the client can have easy access to his funds and control of his payments. Also the fees for the outgoing payments are cheaper than when the client uses standard paper payment order.

The only payment instrument, which is not used very often, is cheque. Payments by cheques are not so extended as in the other countries, for example USA. The most common way of using is the so called client cheque, which is determined for withdrawing cash from the account.

On the other hand the using of payment cards has intensively increased. Paying by cards eliminates the risks associated with cash and saves the client's time and money, because the fees for using the cards are lower than withdrawing cash on the cash desk.

Key words

Cash and noncash payments, payment order, electronic banking, cheque, payment card

10. Přehled použité literatury

1. ANDRLE, P. *Dokumentární akreditiv v praxi*. Praha: Grada, 2003. 142 s.
2. DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde Praha, a. s., 2005.
3. DVOŘÁK, P. *Bankovníctví*. Praha: VŠE, 1998. 341 s.
4. MARVANOVÁ, M., HOUDA, M. a kol. *Platební styk*. Brno: Econ, 1994. 254 s.
5. NEZVAL, P. *Platební a zúčtovací styk*. Karviná: Slezská univerzita, 1994. 143 s.
6. SEMRÁDOVÁ, A. *Hladké platy v mezinárodním platebním styku*. Praha: Hospodářská komora ČR, 1995. 16 s.
7. Prodejní a pracovní pomůcky k vybraným prostředkům tuzemského a mezinárodního platebního styku Volksbank CZ, a. s.

Seznam tabulek

- Tabulka 1 **Srovnání nostro a loro účtů z hlediska naší banky**
- Tabulka 2 **Druhy šeků**
- Tabulka 3 **Srovnání poplatků hotovostního platebního styku mezi VB CZ, a. s. a Oberbank AG**
- Tabulka 4 **Srovnání poplatků za elektronické bankovníctví mezi VB CZ, a. s. a Oberbank AG**
- Tabulka 5 **Srovnání poplatků tuzemského bezhotovostního platebního styku mezi VB CZ, a. s. a Oberbank AG**
- Tabulka 6 **Srovnání poplatků za došlou hladkou platbu a předložení šeku ve VB CZ, a. s.**
- Tabulka 7 **Obvyklá doba zúčtování šeků předložených klientem ve VB CZ, a. s.**
- Tabulka 8 **Srovnání poplatků platebních prostředků zahraničního platebního styku ve VB CZ, a. s.**
- Tabulka 9 **Srovnání poplatků zahraničního platebního styku mezi VB CZ, a. s. a Oberbank AG**

Seznam příloh

Příloha 1	Oblasti směnečného a šekového práva
Příloha 2	Klientský šek – vzor vyplnění a vzor formuláře
Příloha 3	Příkaz k úhradě – vzor vyplnění
Příloha 4	Příkaz k úhradě – formulář
Příloha 5	Hromadný příkaz k úhradě – vzor vyplnění
Příloha 6	Hromadný příkaz k úhradě – formulář
Příloha 7	Výtah ze Sazebníku Volksbank CZ, a. s. – Volksbank platba
Příloha 8	Zahraniční příkaz k úhradě – vzor vyplnění
Příloha 9	Zahraniční příkaz k úhradě – formulář
Příloha 10	Kalkulátor IBAN

Příloha 1

Oblasti směnečného a šekového práva

Oblast Ženevské konvence

Státy, které podepsaly Ženevskou úmluvu:

Albánie	Maďarsko
Belgie	Monako
Bulharsko	Německo
Brazílie	Nizozemsko
Česká republika	Norsko
Dánsko	Peru
Ekvádor	Polsko
Finsko	Portugalsko
Francie	Rakousko
Indonésie	Řecko
Island	San Marino
Itálie	Slovensko
Japonsko	Surinam
Jugoslávie	Španělsko
Kolumbie	Švédsko
Lucembursko	Turecko
Lichtenštejnsko	státy bývalého SSSR

Na stejném základu jako Ženevské úmluvy je postaveno směnečné a šekové právo v těchto státech:

Afghánistán	Libanon
Argentina	Lybie
Čína	Maroko
Etiopie	Mexiko
Guatemala	Nikaragua
Honduras	Rwanda
Irák	Sýrie
Írán	Tunis
Kambodža	Burundi
Zair	Venezuela
Laos	francouzská jazyková skupiny afrických států

Oblast anglosaská

Velká Británie a Severní Irsko,
Austrálie
dominia a bývalé kolonie Velké Británie a Severního Irsku
USA
Kanada

Volkbank CZ, a.s., Brno

Zaplatte za tento šek
Pay against this cheque

= padesát tisíc korun českých =

Číslo účtu / Account number: 4010003005 0006800

Číslo šeku / Check number: 007212

Podpis / Signature: Novák

Označení měny / Currency: Kč

Částka číslicemi / Amount: = 50 000,-

Město vystavení / Place of issue: Brno

Datum vystavení (měsíc číslicemi) / Date of issue (month in figures): 20. 09. 2001

Podpis klienta (musí být shodný s podpisovým vzorem, popř. razítko) / Signature (must be identical to the signature pattern, or stamp)

Zaplatte za tento šek
Pay against this cheque

Volkbank CZ, a.s., Lazarská 8, 120 00 Praha 2, Česká republika

VOLKSBANK
DŮVĚRA SPOJUJE

Částka slovy / Amount written		
Komu / To	Měna / Currency	Částka / Amount
	Místo vystavení / Place of issue	
	Datum vystavení / Date of issue	
	Podpis(y), označení výstavce / Drawer's signature(s) (seal)	

ČÍSLO ÚČTU / ACCOUNT NUMBER

VBOEC22X

BIC

6800

ČÁSTKA / AMOUNT

061131

Příkaz k úhradě

Vážení klienti,

správným vyplněním údajů do formuláře zajistíte hladké provedení Vaší platby.

Dodržujte proto, prosím, následující pokyny:

- Příkaz vyplňte modrým nebo černým písmem
- Údaje vyplňte dle vzorového písma uvedeného v levé části formuláře
- Podpis/y a případně otisk razítka musí odpovídat platnému podpisovému vzoru

Formulář používejte:

- pro tuzemskou platbu = platby v CZK na účty vedených v CZK
- pro platbu v cizí měně (uvedené v kurzovním lístku Volksbank) do jiné banky v ČR
- pro převod mezi cizoměnovými účty vedenými u Volksbank CZ

Údaje platebního příkazu (**Povinné údaje jsou zvýrazněny tučně a modře**):

- 1 Datum a místo vystavení
- 2 Razítko plátce = pokud je uvedeno v podpisovém vzoru
- 3 Kontaktní osoba plátce/Tel
- 4 **Podpis(y) plátce** = musí odpovídat podpisovému vzoru
Bankovní spojení plátce:
 - 5 Předčísloví = předvyplněno
 - 6 **Číslo účtu plátce** = číslo Vašeho účtu, ze kterého bude částka odúčtována
 - 7 **Kód banky** = předvyplněno
Bankovní spojení příjemce:
 - 8 Předčísloví = 2-6 číselných znaků, pokud je uvedeno v podkladech od příjemce platby

- 9 **Číslo účtu příjemce** = 2-10 číselných znaků
- 10 **Kód banky** = 4 číselné znaky
- 11 **Prioritní (zrychlená platba)** = vyplňte „X“ u platby v CZK do jiné banky v ČR, kterou chcete provést spěšně. Prioritní platbu lze poslat do banky, která je uvedena v „Seznamu bank zpracovávajících prioritní platby 01“ (k nahlédnutí na přepážce). Tato platba bude připsána na účet příjemce v den odepsání platby. Do ostatních bank lze poslat zrychlenou platbu, kterou Volksbank CZ provede se zkrácením lhůty o 1 den.
- 12 **Částka** = max. 12 číselných znaků + 2 znaky pro haléře vyplňujte směrem zprava doleva, např. částka 23.568,74

Číslo účtu příjemce	2	3	5	8	6	7	4
---------------------	---	---	---	---	---	---	---

- 13 **Měna** = CZK pro tuzemské platby, měna platby pro převody v rámci banky
- 14 **Datum splatnosti** = požadovaný datum odepsání prostředků z účtu. Pokud není vyplněno, bude platba provedena v den předložení příkazu dle Termínů v platebním styku (viz vývěska na pobočce nebo www.volksbank.cz). Pokud je datum splatnosti v nepracovní den, platba bude provedena nejbližší následující pracovní den.
- 15 **Variabilní symbol** = max. 10 číselných znaků
- 16 **Konstantní symbol** = max. 10 číselných znaků.
povinný údaj v případě, že:
 - a) platba je výdajem nebo příjmem státního rozpočtu
 - b) tak stanoví zvláštní právní předpis (Vyhl. ČNB č. 514/2002 Sb.)Zakázané konstantní symboly: 5, 6, 51, 1178, 2178, 3178
- 17 **Specifický symbol** = max. 10 číselných znaků
- 18 **Zpráva pro příjemce** = 2 x 35 znaků (písmena, čísla píše prosím zleva doprava). Text bude přenesen na výpis příjemce platby.

The image shows a 'Příkaz k úhradě' (Payment order) form from Volksbank. The form is filled with sample data and has 18 numbered callouts pointing to specific fields. The callouts correspond to the numbered list in the text above. The form includes fields for date and place of issue, contact person, payer's stamp, signature, account numbers, bank codes, amount, currency, maturity date, variable and constant symbols, specific symbol, and a message for the recipient. The Volksbank logo and slogan 'DŮVĚRA SPOJUJE' are visible in the top right corner.

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9

Vyplnit jen černým nebo modrým písmem. / Fill with black or blue ink only. Vzor písmen. / Example numerals.

Příkaz k úhradě

Payment order

Datum a místo vystavení /
Date and place of issue

Razítko plátce /
Payer's stamp

Kontaktní osoba plátce / Tel. /
Payer's contact person / Telephone

Podpis(y) plátce /
Payer's signature(s)

Volksbank CZ, a.s.
Lazarská 8
120 00 Praha 2
Česká republika
Razítko pobočky /
Branch stamp

Předčíslí / Prefix: 0 0 0 0 0 0 — Číslo účtu plátce / Payer's account number: [] / Kód banky / Bank code: 6 8 0 0

Předčíslí / Prefix: [] — Číslo účtu příjemce / Beneficiary's account number: [] / Kód banky / Bank code: []

Částka / Amount: [] Haléře / Hellers: [] Měna / Currency: []

Variabilní symbol / Variable code: [] Konstantní symbol / Constant code: []

Zpráva pro příjemce / Information for Beneficiary: []

[]

Prioritní (zrychlená platba) / Urgent payment

Datum splatnosti (DD.MM.RR) / Payment date (DD.MM.YY)

[] [] []

Specifický symbol / Specific code

[]

05/2006

Upozornění: Razítko Volksbank CZ, a.s., s datem doručení není potvrzením o realizaci platby. / Warning: The stamp of Volksbank CZ, a.s. along with the date of delivery is not a confirmation of the payment's execution.

19523

Hromadný příkaz k úhradě

Vážení klienti,

správným vyplněním údajů do formuláře zajistíte hladké provedení Vaší platby.

Dodržujte proto, prosím, následující pokyny:

- Příkaz vyplňte modrým nebo černým písmem
- Údaje vyplňte dle vzorového písma uvedeného v levé části formuláře
- Podpis/y a případně otisk razítka musí odpovídat platnému podpisovému vzoru

Formulář používejte:

- pro větší množství tuzemských plateb (max. 9) ze stejného účtu = platby v CZK na účty vedených v CZK ve Volksbank i v jiné bance v ČR

Údaje platebního příkazu (**povinné údaje jsou zvýrazněny tučně a modře**):

- 1 Datum a místo vystavení
- 2 Razítko plátce = pokud je uvedeno v podpisovém vzoru
- 3 **Kontaktní osoba plátce/Tel.**
- 4 **Podpis(y) plátce** = musí odpovídat podpisovému vzoru

Bankovní spojení plátce:

- 5 Předčíslí = předvyplněno
- 6 **Číslo účtu plátce** = číslo Vašeho účtu, ze kterého bude částka odúčtována
- 7 **Kód banky** = předvyplněno
- 8 **Celková částka** = max. 12 číselných znaků + 2 znaky pro haléře vyplňujte směrem zprava doleva, např. částka 625.374,59

Celková částka / Total amount	Haléře / Halvny
6 2 5 3 7 4	5 9

- 9 **Měna** = CZK
- 10 Datum splatnosti = požadovaný datum odepsání prostředků z účtu. Pokud není vyplněno, bude platba provedena v den předložení příkazu dle Termínů v platebním styku (viz vývěska na pobočce nebo www.volksbank.cz). Pokud je datum splatnosti v nepracovní den, platba bude provedena nejbližší následující pracovní den.

Bankovní spojení příjemce:

- 11 Předčíslí = 2-6 číselných znaků, pokud je uvedeno v podkladech od příjemce platby
- 12 **Číslo účtu příjemce** = 2-10 číselných znaků
- 13 **Kód banky** = 4 číselné znaky
- 14 **Částka** = max. 12 číselných znaků + 2 znaky pro haléře vyplňujte směrem zprava doleva, např. částka 23.568,00

Číslo / Account	Haléře / Halvny
2 3 5 6 8	0 0

- 15 Variabilní symbol = max. 10 číselných znaků
- 16 **Konstantní symbol** = max. 10 číselných znaků.
povinný údaj v případě, že:
a) platba je výdajem nebo příjmem státního rozpočtu
b) tak stanoví zvláštní právní předpis (Vyhl. ČNB č. 514/2002 Sb.)
Zakázané konstantní symboly: 5, 6, 51, 1178, 2178, 3178
- 17 Specifický symbol = max. 10 číselných znaků

Hromadný příkaz k úhradě

Multiple payment order

Datum a místo vystavení /
Date and place of issue

Razítko plátce /
Payer's stamp

Kontaktní osoba plátce / Tel. /
Payer's contact person / Telephone

Podpis(y) plátce /
Payer's signature(s)

Volksbank CZ, a.s.
Lazarská 8
120 00 Praha 2
Česká republika
Razítko pobočky /
Branch stamp

Předčíslí / Prefix

Číslo účtu plátce / Payer's account number

Kód banky / Bank code

0 0 0 0 0 0

_____ / _____

6 8 0 0

Celková částka / Total amount

Haléře / Hellers

Měna / Currency

Datum splatnosti (DD.MM.RR) / Payment date (DD.MM.YY)

_____ / _____

_____._____.____.

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9

Vypnit jen černým nebo modrým písmem. / Fill with black or blue ink only. Vzor písmen. / Example numerals.

Předčíslí / Prefix

Číslo účtu příjemce / Beneficiary's account number

Kód banky / Bank code

Částka / Amount

Haléře / Hellers

_____ / _____

_____ / _____

_____ / _____

Variabilní symbol / Variable code

Konstantní symbol / Constant code

Specifický symbol / Specific code

Předčíslí / Prefix

Číslo účtu příjemce / Beneficiary's account number

Kód banky / Bank code

Částka / Amount

Haléře / Hellers

_____ / _____

_____ / _____

_____ / _____

Variabilní symbol / Variable code

Konstantní symbol / Constant code

Specifický symbol / Specific code

Předčíslí / Prefix

Číslo účtu příjemce / Beneficiary's account number

Kód banky / Bank code

Částka / Amount

Haléře / Hellers

_____ / _____

_____ / _____

_____ / _____

Variabilní symbol / Variable code

Konstantní symbol / Constant code

Specifický symbol / Specific code

Předčíslí / Prefix

Číslo účtu příjemce / Beneficiary's account number

Kód banky / Bank code

Částka / Amount

Haléře / Hellers

_____ / _____

_____ / _____

_____ / _____

Variabilní symbol / Variable code

Konstantní symbol / Constant code

Specifický symbol / Specific code

Předčíslí / Prefix

Číslo účtu příjemce / Beneficiary's account number

Kód banky / Bank code

Částka / Amount

Haléře / Hellers

_____ / _____

_____ / _____

_____ / _____

Variabilní symbol / Variable code

Konstantní symbol / Constant code

Specifický symbol / Specific code

Předčíslí / Prefix

Číslo účtu příjemce / Beneficiary's account number

Kód banky / Bank code

Částka / Amount

Haléře / Hellers

_____ / _____

_____ / _____

_____ / _____

Variabilní symbol / Variable code

Konstantní symbol / Constant code

Specifický symbol / Specific code

Předčíslí / Prefix

Číslo účtu příjemce / Beneficiary's account number

Kód banky / Bank code

Částka / Amount

Haléře / Hellers

_____ / _____

_____ / _____

_____ / _____

Variabilní symbol / Variable code

Konstantní symbol / Constant code

Specifický symbol / Specific code

Předčíslí / Prefix

Číslo účtu příjemce / Beneficiary's account number

Kód banky / Bank code

Částka / Amount

Haléře / Hellers

_____ / _____

_____ / _____

_____ / _____

Variabilní symbol / Variable code

Konstantní symbol / Constant code

Specifický symbol / Specific code

Předčíslí / Prefix

Číslo účtu příjemce / Beneficiary's account number

Kód banky / Bank code

Částka / Amount

Haléře / Hellers

_____ / _____

_____ / _____

_____ / _____

Variabilní symbol / Variable code

Konstantní symbol / Constant code

Specifický symbol / Specific code

Výtah ze Sazebníku poplatků Volksbank CZ, a. s.

*** Volksbank-platba je platba:**

- „Volksbank-Transfer“ – došlá i vyšlá platba v EUR z/do následujících bank: Österreichische Volksbanken AG a všech rakouských Volksbank, Investkreditbank Wien, Volksbank d.d. (Chorvatsko), Volksbank BH d.d. (Bosna a Hercegovina), Volksbank Romania (Rumunsko), Volksbank a.d. (Srbsko), Volksbank Malta Lt. (Malta), Ľudová banka, a.s. (Slovensko), Magyarországi Volksbank Rt. (Maďarsko), Volksbank - Ljudska Banka d.d. (Slovinsko)
- Došlá i vyšlá platba v CZK a SKK z/do Ľudové banky, a.s.
- Došlá platba v EUR, CZK z Banca Popolare di Vicenza a z Banca Popolare dell Emilia Romagna

Zahraniční platební příkaz

Vážení klienti,

správným vyplněním údajů do formuláře zajistíte hladké provedení Vaší platby.

Dodržujte proto, prosím, následující pokyny:

- Příkaz vyplňte modrým nebo černým písmem
- Údaje vyplňte dle vzorového písma uvedeného v levé části formuláře
- Údaje vyplňujte zleva doprava s výjimkou částky

Formulář používejte:

- pro platbu do zahraničí v jakékoliv měně (vč. CZK) uvedené v kurzovním lístku Volksbank CZ (na kurzovní tabuli nebo na www.volksbank.cz)
- pro platbu v cizí měně (uvedené v kurzovním lístku Volksbank) do jiné banky v ČR

Údaje platebního příkazu (**Povinné údaje jsou zvýrazněny tučně a modře**):

- 1 Datum splatnosti = požadovaný datum odepsání prostředků z účtu. Pokud není vyplněno, bude platba provedena v den předložení příkazu dle Termínů v platebním styku (viz vývěska na pobočce nebo www.volksbank.cz). Pokud je datum splatnosti v nepracovní den, platba bude provedena nejbližší následující pracovní den.

Bankovní spojení plátce:

- 2 Předčíslí = předvyplněno
- 3 **Číslo účtu plátce** = číslo Vašeho účtu, ze kterého bude platba odúčtována
- 4 **Kód banky** = předvyplněno
- 5 **Plátce** = max. 4x35 znaků pro název a adresu plátce
- 6 **Měna** = měna platby (dle kurzovního lístku Volksbank)
- 7 **Částka** = max. 12 číselných znaků + 2 znaky na desetiny vyplňujte směrem zprava doleva, např. částka 23.568,74

Číslo / Amount	2	3	5	8	6	,	7	4
----------------	---	---	---	---	---	---	---	---

- 8 **Slovy** = vyplňte dle vzorového písma

Bankovní spojení příjemce:

- 9 **Číslo účtu příjemce, IBAN** = max. 34 znaků
IBAN mezinárodní formát účtu začínající 2 znaky kódu země příjemce

platby (formát a struktura uvedena v letáku IBAN a BIC na pobočce nebo na www.volksbank.cz)

- 10 **BIC kód** = 8-11 znaků kombinace písmen a čísel (swiftová adresa banky příjemce)
(bližší informace v letáku IBAN a BIC – viz výše)
- 11 **Kód banky** = max. 9 znaků (povinné pole v případě, že není vyplněn BIC kód)
- 12 **Kód země** = 2 znaky (na požádání na pobočce nebo na www.volksbank.cz)
- 13 **Účel platby** = max. 4x35 znaků (bližší specifikace platby – smlouva, faktura, apod.)
- 14 **Název a sídlo banky příjemce** = max. 4x35 znaků
- 15 **Platební titul číslem** = 3 číselné znaky (seznam na pobočce nebo na www.volksbank.cz)
- 16 **Platební titul slovy** = slovní označení platebního titulu (výše uvedený seznam)
- 17 Příjemce je: = označte „X“ jednu z možností (tuzemec nebo cizozemec)
- 18 Kód smluvního partnera = údaj vyplní banka
- 19 **Bankovní výlohy** = označte „X“ jednu z možností
SHA – poplatky banky plátce hradí plátce, poplatky korespondenčních bank a banky příjemce hradí příjemce
BEN – všechny poplatky hradí příjemce
OUR – všechny poplatky hradí plátce
- 20 **Způsob provedení platebního příkazu** = označte „X“ jednu z možností
Standardně = platba je provedena dle standardních podmínek
Spěšně = transfer platby bude zkrácen o 1 prac. den
Šekem = příjemce obdrží šek
- 21 Datum = není povinné
- 22 **Razítko a podpis příkazce** = musí odpovídat platnému podpisovému vzoru
- 23 Telefonní spojení = uvádějte kontakt na osobu, která je kompetentní konzultovat případné nejasnosti uvedené na příkazu

Zahraníční platební příkaz / Foreign payment order

Volksbank CZ, a.s.
Lazarská 8
120 00 Praha 2
Česká republika
IČ: 25 08 33 25
IBAN: CZ94 6800 0000 0080 1020 0037
BIC: VBOECZ2X

Datum splatnosti (DD.MM.RRRR) /
Payment date (DD.MM.YYYY)

--	--	--

Předčíslí / Prefix 0 0 0 0 0 0	Číslo účtu plátce / Payer's account number 	Kód banky / Bank code 6 8 0 0
-----------------------------------	--	----------------------------------

Volksbank CZ, a.s.
Razítko pobočky /
Branch stamp

Plátce / Payer

Měna / Currency 	Částka / Amount
---------------------	---------------------

Slovy / In words

Číslo účtu příjemce, IBAN / Beneficiary's account number, IBAN

Jméno a adresa příjemce / Name and address of Beneficiary

BIC kód / BIC code

Kód banky / Bank code 	Kód země / Country of Beneficiary
---------------------------	---------------------------------------

Účel platby / Detail of payment

Název sídlo banky příjemce / Name and address of Beneficiary's bank

Údaje pro ČNB / Details for ČNB

Platební titul číslem / Payment title number

Platební titul slovy / Payment title in words

Příjemce je: / The Beneficiary is:

Tuzemec / Resident Cizozemec / Non-resident

Kód smluvního partnera / Code of contractual partner

Bankovní výlohy / Bank charges

SHA popl. banky plátce hradí plátce, popl. koresp. bank a banky příjemce hradí příjemce / sender's bank charges paid by sender; correspondent and Beneficiary's bank charges paid by Beneficiary

BEN všechny poplatky hradí příjemce / all charges paid by Beneficiary

OUR všechny poplatky hradí plátce / all charges paid by Payer

Způsob provedení platebního příkazu / Execution of payment order

Standardně / Standard Spěšně / Urgent Šekem / Cheque

Souhlasím s podmínkami pro provádění zahraničních úhrad a se sazebníkem poplatků Volksbank CZ, a.s. /
I agree with the terms and conditions of Volksbank CZ, a.s., valid for foreign payment.

Datum / Date

Razítko a podpis příkazce /
Payer's signature and stamp

Upozornění: Razítko Volksbank CZ, a.s., s datem doručení není potvrzením o realizaci platby. /
Warning: The stamp of Volksbank CZ, a.s. along with the date of delivery is not a confirmation of the payment's execution. Telefonní spojení / Telephone

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

Kalkulátor IBAN - Česká republika

První část čísla účtu:

Druhá část čísla účtu:

Kód banky:

IBAN:

Výpočet má pouze informativní charakter. Číslo účtu ve formátu IBAN a způsob jeho použití v platebním styku vám sdělí vaše banka. Číslo účtu ve formátu IBAN se uvádí na výpisu z účtu.

Pro účty vedené u České národní banky (kód banky 0710) lze číslo účtu dle standardu IBAN určit pomocí tohoto výpočtu závazně a lze je použít pro platby ze zahraničí.

BIC (swiftový kód) České národní banky je CNBACZPP.

Zdroj: http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/platebni_styk/iban/iban.html